

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

✓ บุคลิกภาพเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในวิชาจิตวิทยา นักจิตวิทยาหลายคนมีความเห็นว่า การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจะช่วยให้เข้าใจและสามารถคาดคะเนพฤติกรรมในอนาคตของบุคคลได้¹ มีผู้ศึกษาวิจัยและให้ความหมายของคำว่าบุคลิกภาพต่าง ๆ กัน ออลพอต² (Allport, 1937) ได้ทำการสำรวจความหมายของคำว่าบุคลิกภาพที่ใช้กันทั่วไป ปรากฏว่าได้ความหมายต่างกันถึงเกือบ 50 ความหมาย เขาได้จัดจำพวกคำนิยามเป็น 2 ด้าน คือ คำนิยามบุคลิกภาพซึ่งได้มาจากคุณค่าทางสังคม เป็นผลมาจากการกระทำที่คนอื่นมีต่อกันนั้น (biosocial definition) และคำนิยามบุคลิกภาพซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติที่แท้จริงที่บุคคลนั้นชอบแสดง (biophysical definition) ออลพอตกล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นกระบวนการหรือจigsaw ประกอบของแต่ละคนทั้งระบบภายในและภายนอก คือทั้งจิตใจและร่างกาย ซึ่งจะทำหน้าที่กำหนดทัศนคติพิจารณา -

---

¹Calvin S. Hall and Gardner Lindzey, Theories of Personality (New York : John Wiley and Sons Inc., 1967), pp. 116-127, 134-135.

²Gardon W. Allport, "A Psychology Interpretation," Personality (New York : Henry Holt and Co., Inc., 1937), p. 48.

ลักษณะพฤติกรรม และความนึกคิดของคนคนหนึ่ง¹ และได้เสนอว่า "บุคลิกภาพคือลักษณะที่แท้จริงของบุคคลนั้น" ("Personality is what is man really is")²

ไอเซนค³ (Eysenck, 1947) มีความเห็นตรงกันสอดคล้องว่า บุคลิกภาพ คือ การกระทำทั้งหมด หรือแบบของพฤติกรรมทั้งหมดของอินทรีย์ที่ได้รับมาจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพเกิดจากปะทะสัมพันธ์ระหว่างส่วนสำคัญทั้ง 4 ส่วน คือ ด้านความคิด (Cognitive sector) ด้านลักษณะนิสัย (Conative sector) ด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective Sector) และด้านองค์ประกอบทางร่างกาย (Somatic sector) เมอร์เรย์⁴ (Murray, 1951) กล่าวว่า บุคลิกภาพครอบคลุมพฤติกรรมทั้งอินทรีย์ และสร้างขึ้นมาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอยู่เสมอ คาร์ล อาร์ โรเจอร์⁵ (Carl R. Rogers, 1951) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพในแง่ของโครงสร้างว่า โครงสร้างของบุคลิกภาพเกิดจากความรู้สึกของคนเราที่มีต่อตัวเองว่าเป็นคนอย่างไร (Self-Concept) เขาได้ยกตัวอย่างว่า ถ้าคนเราคิดว่าเราเป็นคนฉลาด มีสติปัญญาดี เราก็มักแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเรา

¹Gordon W. Allport, Pattern and Growth in Personality (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1961), p. 28.

²Ibid., p. 35.

³H.J. Eysenck, Dimensions of Personality (London: Routledge and Kegan Paul, 1947), p. 25.

⁴H.A. Murray, Toward a Classification of Interaction (Cambridge: Harvard Univ. Press, 1951), pp. 434-464.

⁵Carl R. Rogers, Client-Centered Therapy (Boston: Houghton Mifflin Co., 1951), p. 560.

เป็นคนลักษณะอย่างนั้น แคทเทล¹ (Cattell, 1950) เสนอแนะว่า บุคลิกภาพสามารถทำนายบุคคลว่าจะอยู่ในสภาพการณ์ใดได้ จุดประสงค์ของการศึกษาบุคลิกภาพทางจิตวิทยา คือ การสร้างกฎเกี่ยวกับความแตกต่างของบุคคล ในสังคมและสถานการณ์ต่าง ๆ ทางสิ่งแวดล้อมทั่ว ๆ ไป /

ในการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ลาวิน² (Lavin) พบว่า องค์ประกอบที่ช่วยสร้างเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษานั้น นอกจากองค์ประกอบด้านสติปัญญา หรือความถนัดของผู้เรียนแล้ว ยังมีองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพที่สามารถใช้ในการพยากรณ์ความสำเร็จของนักเรียนอีกด้วย จากการศึกษาลักษณะบุคลิกภาพต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจคือ ลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว และต้องการศึกษาว่า บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนหรือไม่ และนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวหรือไม่

บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว เป็นแบบของบุคลิกภาพของคาร์ล จุง (Carl G. Jung)³ ซึ่งเป็นนักจิตแพทย์ชาวเมืองซูริก ตั้งทฤษฎี "จิตวิทยาผ่านวิเคราะห์"³⁵ (Analytical Psychology) จุงได้กล่าวถึงบุคลิกภาพไว้ว่า พหุบุคคลโดยทั่วไปของคนเรามีอยู่ 2 อย่าง คือ หันเข้าหาตัวเอง

¹R.B. Cattell, Personality: A Systematic, Theoretical, and Factual Study (New York; McGraw, 1950), pp.2-3.

²Lavin, cited by F.D. Naylor, in Personality and Educational Achievement (John Willey & Sons Australasia Pty Ltd., 1972), p. 16.

³Jung, cited by Hall and Lindzey, in Theories of Personality, Ibid., p. 36.

(introvert) และหันออกจากตัวเอง (extravert) พวกหันออกจากตัวเอง ได้แก่บุคคลซึ่งสนใจโลกภายนอก พวกหันเข้าหาตัวเองได้แก่บุคคลซึ่งสนใจเรื่องภายในของตน จงโคแบ่งลักษณะของคนเป็น 2 แบบ คือพวกเก็บตัว

(Introversion) และพวกแสดงตัว (Extraversion) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว เป็นพวกที่ชอบคิด ชอบฝัน มีแนวความคิดทางด้านตั้งคำถาม และมีแนวความคิดสร้างสรรค์เชิงทฤษฎี สิ่งต่าง ๆ ที่รับรู้ผ่านประสาทสัมผัสเป็นแต่เพียงส่วนประกอบในการสร้างทฤษฎี ชอบแสดงความคิดแบบนามธรรม/ (Abstract Thinking) แนวความคิดของบุคคลพวกนี้มิได้ยึดถือเอาสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกเป็นหลักสำคัญ แต่เกี่ยวข้องกับความจริงอันเกิดขึ้นภายใน จงจึงตั้งสมมุติฐานว่า การกระทำต่าง ๆ ของบุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว จะไม่ขึ้นกับสภาพการณ์ภายนอกใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพวกที่มีบุคลิกภาพประเภทแสดงตัวนั้นเป็นแนวคิดโดยยึดถือเอาความจริงภายนอก หรือสิ่งแวดลอมเป็นหลัก แนวความคิดจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะต้องขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดลอมต่าง ๆ สิ่งแวดลอมมีผลต่อการกำหนดค่านิยมในบุคคลประเภทนี้ สิ่งที่ใช้เป็นหลักในการคิด คือ สิ่งที่เกิดจากการรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งหลาย และในเรื่องจิตใจก็เช่นเดียวกัน สิ่งที่เป็นเงื่อนไขทำให้เกิดแรงจูงใจในบุคคลประเภทนี้ก็คือ วัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ จากภายนอก จงจึงตั้งสมมุติฐานว่า การกระทำทั้งหลายของบุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทแสดงตัว มีสภาพแวดลอมต่าง ๆ หรือโลกภายนอก (External World) เป็นตัวกำหนด¹

นักจิตวิทยาสนใจในทฤษฎีบุคลิกภาพของ Jung กันมาก มีแบบทดสอบหลายชนิดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดลักษณะเก็บตัว และแสดงตัว พบว่าคนเรามีใจจะมีแต่

¹ C.G. Jung, Psychological Types (London : Routledge's Regan Paul Ltd., Broad Way House : 1959), pp. 480-482.

บุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแบบแสดงตัวเท่านั้น เรายังมีบุคลิกภาพที่ผิดปกติต่าง ๆ ไม่เก็บตัวหรือแสดงตัวเกินไป เราเรียกว่าพวกแอมไบเวอร์ต (Ambivert) อีกพวกหนึ่ง ซึ่งคนส่วนมากก็เป็นพวกแอมไบเวอร์ต¹ ในการศึกษาคั้งนี้จะศึกษาเฉพาะเด็กปกติที่มีลักษณะเก็บตัว และแสดงตัว ซึ่งวัดได้จากแบบสอบ M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory) ของไอเซงค์ (Eysenck, 1959) ซึ่งจัดรูปแบบของพวกเก็บตัวและพวกแสดงตัวดังนี้

รูปแบบของพวกเก็บตัว เป็นคนเงียบ แยกตัวจากคนอื่น เจ้าระเบียบ ชอบหนังสือ คำนรามากกว่าจะสนทนากับเพื่อน มีแนวโน้มที่จะวางแผนล่วงหน้า ไม่ไว้วางใจในเหตุการณ์ ไม่ชอบความตื่นเต้น ดำเนินชีวิตประจำวันด้วยความเคร่งเครียด เอาจริงเอาจัง ชอบแบบของชีวิตที่เป็นพิธีรีตอง ควบคุมอารมณ์นาน ๆ ครั้งจึงจะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ไม่เสียอารมณ์ง่าย เป็นคนซื่อตรงบางครั้ง มองโลกในแง่ร้าย ให้ค่านิยมสูงกับจริยธรรม²

รูปแบบของพวกแสดงตัว คือ ชอบสังคม ชอบสังสรรค์ มีเพื่อนมาก ต้องการเพื่อนสนทนาด้วย ไม่ชอบอ่านหรือศึกษาโดยลำพัง ชอบความตื่นเต้น ทำอะไรโดยไม่เตรียมตัว เป็นคนหุนหัน (impulsive individual) ชอบแสดงเรื่องตลกขำขัน มีคำตอบเตรียมพร้อมอยู่เสมอ ชอบการเปลี่ยนแปลง เป็นคนอิสระ พร้อมทั้งจะไป (easygoing) มองโลกในแง่ดี ชอบหัวเราะ

¹ H.J. Eysenck, The Structure of Human Personality (London : Methuer Co.,Ltd. 1971) p. 11.

² Eysenck, อ้างโดย สมเด็จพระยา, โรงพยาบาล. ในคู่มือการใช้แบบสอบ M.P.I., โรงพยาบาลสมเด็จพระยา, [ม.ป.ป.] หน้า 4.

ชอบสนุกสนาน ชอบเคลื่อนไหว และทำสิ่งต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะก้าวร้าว และเสียอารมณ์ง่าย ไม่ควบคุมอารมณ์ เป็นคนไวใจได้ไม่เสมอไป (not always a reliable person)¹

ในต่างประเทศมีผู้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพของไอเซนคเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกันแพร่หลาย² ซึ่งมีผลการวิจัยแตกต่างกันไปสำหรับในประเทศไทยนั้น การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้มีน้อยมาก และที่มีอยู่บ้างก็ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีผลแตกต่างกันไปดังนี้

บรอกเบนท์³ (Broadbent, 1958) ได้ศึกษาการเก็บตัว และแสดงตัวของนักศึกษาปริญญาโทในมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (Cambridge) ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มเรียนดี และเรียนไม่ดี ระยะเวลาของการแสดงตัวประเมินโดยมัชฉิมเลขคณิตของชอทดสอบ M.P.I. ผลปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มเรียนดีเก็บตัวมากกว่ากลุ่มที่เรียนไม่ดีย่างมีนัยสำคัญ การศึกษานี้ยังแสดงด้วยว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีสติปัญญาไม่แตกต่างกัน โดยใช้ชอทดสอบ A.H. 4 วัดสติปัญญา ดังนั้นการ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3-4.

² Naylor, Personality and Educational Achievement, p.6.

³ D.E. Broadbent, Cited by Lynn, in "Two Personality Related to Academic Achievement," British Journal of Educational 29 (November, 1959) : 214.

กระทำของการแสดงตัว และเก็บตัวไม่ได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน

2 ในปีที่ต่อมา ลินน์¹ (Lynn, 1959) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการแสดงตัว (Extraversion) และลักษณะทางอารมณ์และอาการประสาท (Neuroticism) กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาชายหญิงชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเอกซีเตอร์ (Exeter University) จำนวน 211 คน และกลุ่มควบคุมประกอบด้วยนักศึกษาจิตวิทยาอาชีพ (Occupational Therapy Students) ทั้งชายและหญิงจำนวน 167 คน ระดับของลักษณะทางอารมณ์และการแสดงตัวประเมินโดยความถี่ของแบบทดสอบ M.P.I. ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว และลักษณะทางอารมณ์ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับสติปัญญาและพบว่าผู้ที่มีการเรียนดีได้คะแนนด้านอารมณ์อ่อนไหวสูง และด้านการแสดงตัวต่ำ ✓

3 ลินน์ และกอร์ดอน² (Lynn and Gordon, 1961) ได้ใช้แบบทดสอบวัดเชาวนปัญญาของราเวน (Raven's Matrics) วัดนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบ M.P.I. กลุ่มตัวอย่าง

¹ R. Lynn, "Two Personality Characteristics Related to Academic Achievement," British Journal of Educational Psychology 29 (November 1959): 213-216.

² R. Lynn and I.E. Gordon, "The Relation of Neuroticism and Extraversion to Intelligence and Educational Attainment," British Journal of Educational Psychology 31 (June 1961) : 194 - 203.

เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอ็กซีเตอร์ (Exeter) จำนวน 60 คน แล้ว
 ทาคาศัมผัสประสิทธิ์สัมพันธ์กับลักษณะของเขาวนปัญญา ผลการวิจัยตรงกันของ
 บรอดเบนต์ (Broadbent, 1958) และลินน์ (Lynn, 1959) ว่า ไม่มี
 ความสัมพันธ์กันระหว่างบุคลิกภาพประเภทแสดงตัวและเก็บตัวกับเขาวนปัญญา
 และพบว่าในสภาพการทำงานที่จะต้องมีการตอบสนองตามเงื่อนไข และใช้ความ
 เร็ว ตลอดจนในการทำงานประเภทที่ต้องใช้ความสนใจมาก ๆ นั้น นักศึกษา
 ที่มีบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว จะทำได้ดีกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทแสดงตัว
 ถึงแม้ว่านักศึกษาระเภทเก็บตัวจะทำช้ากว่า แต่ถูกต้องกว่า ดังนั้นผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนของผู้มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว จึงสูงกว่า

✳ ♀ ซาแวง¹ (Savage, 1962) ได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพด้านการ
 แสดงตัวและลักษณะทางอารมณ์และอาการประสาท กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา
 ชายหญิงที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนิวอิงแลนด์ ในปีการศึกษา 1959 ปี 1960
 และ ปี 1961 จำนวน 168 คน แบ่งนักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม ตามลำดับของ
 ระดับการเรียน ลักษณะบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวและลักษณะทางอารมณ์ วัดจาก
 แบบทดสอบ M.P.I. ผลการวิจัยปรากฏว่าความสัมพันธ์ของคะแนนทั้งด้าน
 การแสดงตัว และด้านอารมณ์อ่อนไหวของแต่ละกลุ่ม มีค่าความสัมพันธ์ทางลบ
 กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษา
 ที่มีลักษณะบุคลิกภาพแสดงตัวมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำกว่านักศึกษาที่มีลักษณะ
 บุคลิกภาพเก็บตัว

¹ R.D. Savage, "Personality and Academic Performance,"

British Journal of Educational Psychology 32 (August 1962):

๖ ทรายคี¹ (Child, 1964) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการเก็บตัวและแสดงตัว ลักษณะอารมณ์และอาการประสาทกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากเด็กโรงเรียนมัธยมแบบประสมในเมือง 138 คน และเด็กในโรงเรียนชุมชน 40 คน สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนคิดจากผลการสอบปลายปี และใช้แบบทดสอบ J.E.P.I. (Junior Eysenck Personality Inventory) วัดลักษณะบุคลิกภาพ เก็บตัวและแสดงตัวและลักษณะทางอารมณ์ของนักเรียน และให้ครูประมาณค่าเกี่ยวกับลักษณะแสดงตัวหรือเก็บตัว ผลแสดงว่าการเก็บตัวและแสดงตัวไม่มีความสัมพันธ์กันกับระดับสติปัญญา และพบว่า การเก็บตัวและแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

๗ ไคลน์² (Kline, 1966) ได้ศึกษาลักษณะการแสดงตัว ลักษณะทางอารมณ์ และผลการเรียนของนักศึกษาชายหญิงซึ่งเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยในกาเนา (Ghana) จำนวน 110 คน โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ E.P.I. (Eysenck Personality Inventory) พบว่าการแสดงตัวกับผลสำเร็จทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนลักษณะทางอารมณ์กับผลสำเร็จทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

¹Denis Child, "The Relationships between Introversion - Extraversion, Neuroticism and Performance in School Examination," British Journal of Educational Psychology 34 (June 1964) : 187-195.

²Paul Kline, "Extraversion, Neuroticism And Academic Performance Among Ghanaian University Students," British Journal of Educational Psychology 36 (February 1966) : 92 - 93.

* ๖ การศึกษาของดีเซนา¹ (Desena, 1964) ได้เปรียบเทียบระดับการปรับตัวของเด็กที่เรียนดี ปานกลาง และเด็กที่มีผลการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย จำนวน 1,061 คน ผลปรากฏว่า ในบรรดาเด็กทั้ง 3 กลุ่มนั้น เด็กที่มีผลการเรียนสูง มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี และรวดเร็วกว่าเด็กที่เรียนในระดับปานกลาง หรือระดับต่ำได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นการสนับสนุนการศึกษาของจิลล์² (Gill, 1962) ที่พบว่าเด็กที่เรียนดีจะมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเด็กที่มีผลการเรียนต่ำ เด็กพวกนี้จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับความกังวลใจต่าง ๆ ได้ดีอีกด้วย จึงสามารถสรุปได้ว่า เด็กที่เรียนดีจะมีความสามารถในการปรับตัว ซึ่งการปรับตัวทางสังคมได้ดีเป็นลักษณะหนึ่งของเด็กแสดงตัว จึงอาจกล่าวได้อีกแง่ว่าเด็กที่เรียนดีจะมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

* ๗ ซาแวงจ³ (Savage, 1966) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงตัว ลักษณะทางอารมณ์และอาการประสาท กับสัมฤทธิผลทางการเรียนของ

---

¹Paul A. Desena, "The Role of Consistency in Identifying Characteristics of three Levels of Achievement," Personal and Guidance Journal 43(October 1964): 145.

²L.J. Gill, "Some Nonintellectual Correlates of Academic Achievement among Mexican Secondary School Students," Journal of Educational Psychology 53(March 1962): 144-149.

³R.D. Savage, "Personality Factors And Academic Attainment In Junior School Children," British Journal of Educational Psychology 36(February 1966) : 91-94.

นักเรียนในชั้นเด็กเล็ก (Junior school children) จำนวน 93 คน ระบุ
อายุ เฉลี่ยประมาณ 7 ปี 11 เดือน ลักษณะบุคลิกภาพวัดจากแบบทดสอบบุคลิกภาพ
E.P.I. (Eysenck Personality Inventory) ผลการวิจัยแสดงว่านักเรียน
ที่มีลักษณะการแสดงตัวสูง (high extraversion) มีความสัมพันธ์กับการมีสัมฤทธิ์
ผลทางการเรียนสูง

๑ ในปีเดียวกัน รัสตัน¹ (Rushton, 1966) ทำการศึกษานักเรียน
ระดับอายุ 11 ปี จำนวน 458 คน โดยให้ครูประมาณค่าลักษณะบุคลิกภาพของ
นักเรียน ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ C.P.Q. (Children's Personality
Questionnaire)² φόร์ม เอ และ φόร์ม บี ของแคทเทล (Cattell)
ซึ่งวัดบุคลิกภาพด้านการปฏิบัติและการแสดงตัวของนักเรียน และใช้ข้อสอบวัด
ความสามารถของ มอเรย์ เฮ้าส์ (Murray House) วัดความสามารถของ
นักเรียน พบว่าคะแนนจากแบบทดสอบบุคลิกภาพ C.P.Q. และคะแนนจากแบบ
ทดสอบวัดความสามารถมีความสัมพันธ์กัน และจากการประมาณค่าของครูและ
การทำข้อทดสอบเกี่ยวกับบุคลิกภาพ พบว่านักเรียนส่วนมากมีการปรับตัวดี และ
เด็กแสดงตัวจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง

๒ ต่อมาในปี 1966 ริดดิ้ง² (Ridding, 1966) ได้ศึกษาหา
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ

---

¹James Rushton, "The Relationship Between personality Characteristics and Scholastic Success in Eleven-Year Old Children" British Journal of Educational Psychology 36 (June 1966) : 178 - 183.

²L.W. Ridding, "An Investigation of Personality Measures Associated With Over and Under Achievement in English and Arithmetic," British Journal of Educational Psychology 37(November 1966): 397-398.

และคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง ของโรงเรียนแมนเชสเตอร์ จำนวน 600 คน อายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยแสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงทางอารมณ์ (Stability) กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน แต่ลักษณะที่ชอบแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับการมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง ลักษณะที่ชอบเก็บตัวมีความสัมพันธ์กับการมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ

11 เอนวิสต์ เทิล และคิงนิงแฮม¹ (Entwistle and Cunningham, 1968) ได้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ J.E.P.I. (Junior Eysenck Personality Inventory) วัดบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวและเก็บตัว ลักษณะทางอารมณ์และอาการประสาทของนักเรียนที่มีอายุประมาณ 13 ปี จำนวน 2,995 คน แล้วหาความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนด้านการแสดงตัวและเก็บตัว มีความสัมพันธ์ไม่เป็นเส้นตรงกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเพราะมีความแตกต่างทางค่านิยม นักเรียนหญิงที่แสดงตัว และนักเรียนชายที่เก็บตัวจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง

12 ไอเซนค และคูกสัน² (Eysenck and Cookson, 1969) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลการเรียน โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ

¹N.J. Entwistle and Shirley Cunningham, "Neuroticism, and School Attainment - a linear Relationship?," British Journal of Educational Psychology 38 (April 1968): 123-132.

²H.J. Eysenck and D. Cookson, "Personality in Primary School Children," British Journal of Educational Psychology 39(June 1969): 109-130.

J.E.P.I. (Junior Eysenck Personality Inventory) ศึกษา
บุคลิกภาพของนักเรียนชายหญิง อายุ 11-12 ปี จำนวน 4,000 คน แล้วหา
ความสัมพันธ์กับผลการเรียน ปรากฏว่า เด็กที่มีลักษณะแสดงตัวทั้งชายและหญิง
มีความสามารถในการเรียนดีกว่าเด็กที่มีลักษณะเก็บตัว โดยเฉพาะทางคำ
เหตุผลและภาษา และเด็กที่มีลักษณะทางอารมณ์อ่อนไหวทั้งชายและหญิง มี
ความสามารถในการเรียนไม่แตกต่างกับเด็กที่มีอารมณ์มั่นคง ความสัมพันธ์
ระหว่างลักษณะทางคำอารมณ์กับผลการเรียนมีลักษณะเป็นเส้นโค้ง (Curvi-
linear) เด็กที่มีอารมณ์มั่นคง และเด็กที่มีอารมณ์อ่อนไหวทำงานด้านการเรียน
ได้ดีกว่าเด็กที่มีลักษณะคำอารมณ์เป็นกลางระหว่างสองพวกนี้ นอกจากนี้ยัง
พบว่า เด็กที่มีลักษณะแสดงตัวสูงและอารมณ์อ่อนไหว จะทำงานด้านการเรียน
ได้ดี แต่เป็นเช่นนี้เฉพาะในเด็กหญิง ในเด็กชายลักษณะเดียวกันนี้จะเรียนไม่ได้
ดี จากผลการวิจัยนี้ไฮเซนคค์และคุคสัน เสนอแนะว่าลักษณะการเก็บตัว คือ
ลักษณะผู้ที่มีพัฒนาการช้า (late developers)

14. ฟินเลย์สัน¹ (Finlayson, 1970) ได้ศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการ
เรียนของนักเรียนชายอายุ 12-14 ปี ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัว และลักษณะ
ทางอารมณ์และอาการประสาท โดยวัดลักษณะบุคลิกภาพด้วยแบบทดสอบ

J.E.P.I. (Junior Eysenck Personality Inventory) ผลการ
วิจัยปรากฏว่า นักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
ดีกว่านักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ในกลุ่มอายุ 13 ปี และ 14 ปี แต่ในกลุ่มอายุ 11 ปี สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
ของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ฟินเลย์สันจึงสรุปว่า ลักษณะการเก็บตัวและแสดงตัวจะมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทาง
การเรียนของนักเรียนชายที่มีอายุมากขึ้น

¹ D.S. Finlayson, "A Follow up Study of School Achievement in Relationship to Personality," British Journal of Educational Psychology 40(October 1970) : 344-349.

15 พ.ศ. 2510 สมคิด-ไชยย์บุรณ¹ ศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 52 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับกลุ่มที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง มีความมั่นคงทางอารมณ์ดีกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ มีการบังคับตนเองมากกว่า และนักเรียนชายที่มีความสามารถในการเรียนสูงมีความมั่นคงทางอารมณ์ดีกว่า มีความสามารถในการรับผิดชอบมากกว่า และมีความสามารถในการบังคับตนเองมากกว่า แต่มีการแสดงออกทางอารมณ์น้อยกว่านักเรียนชายที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ผลการวิจัยยังปรากฏว่า นักเรียนหญิงที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนหญิงที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ไม่มีบุคลิกภาพด้านใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

² สมทรง สุวรรณเลิศ² ได้ทำการศึกษามุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ MPI (The Maudsley Personality Inventory) ศึกษา กลุ่มประชากรที่เป็นเด็กชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3

---

¹ สมคิด ไชยย์บุรณ, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

² สมทรง สุวรรณเลิศ และคณะ, "การทดสอบ The Maudsley Personality Inventory ในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม - กุมภาพันธ์, 2512, หน้า 17-29.

จำนวน 300 คน นักเรียนอีกหัตถ์ครู 300 คน และนักศึกษาแพทย์ 300 คน
จากการเปรียบเทียบ ผลที่ได้จากคนไทยทั้ง 3 กลุ่ม กับกลุ่มชาวอเมริกัน
และชาวอังกฤษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของคนไทยได้รับคะแนนต่ำกว่านักศึกษาชาว
อเมริกันในมหาวิทยาลัย และใกล้เคียงกับปกติวิสัย (norm) ของกลุ่มชาว
อังกฤษในลักษณะการแสดงตัวหรือกล่าวได้ว่า คนไทยมีบุคลิกภาพไปทางเก็บ
ตัวมากกว่าคนอเมริกัน และคล้ายคลึงกับคนอังกฤษ ซึ่งมีลักษณะเก็บตัวมากกว่า
คนอเมริกัน

003249

12 วัน เพ็ญ อายุการ¹ ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาลักษณะและความ
สัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพเก็บตัว หรือแสดงตัว กับการ
ยอมรับตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนรัฐบาล
ในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากร เป็นนักเรียนอายุ 13 ถึง 20 ปี ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1, 3, 5 จากโรงเรียน 3 แห่ง จำนวน 307 คน ชาย 184 คน หญิง 123 คน
เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามจำนวน 190 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ
1) แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน 2) แบบสอบถาม
เกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพเก็บตัวหรือแสดงตัวรวม
140 ข้อ 3) แบบสอบถามแสดงการยอมรับตนเองของนักเรียน 50 ข้อ
4) คะแนนสอบประจำภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชายวัยรุ่น
มีลักษณะแสดงตัวมากกว่านักเรียนหญิงวัยรุ่น 2) นักเรียนหญิงวัยรุ่นมีลักษณะ
เก็บตัวมากกว่านักเรียนชายวัยรุ่น 3) นักเรียนวัยรุ่นต่าง ๆ มีลักษณะแสดงตัว
มากกว่าเด็กวัยรุ่นตอนต้น และเด็กวัยรุ่นตอนต้นมีลักษณะเก็บตัวมากกว่าเด็กวัยรุ่น
ตอนปลาย 4) นักเรียนที่แสดงตัวและเก็บตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกัน

¹วันเพ็ญ อายุการ, "การศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่
แสดงออกถึงบุคลิกภาพเก็บตัว หรือแสดงตัวกับการยอมรับตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียน." ปรินญาณิพนธ์นามบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2512.

5) เด็กแสดงตัวมีการยอมรับตนเองสูงกว่าเด็กเก็บตัว

ความมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว
กับสัมฤทธิผลทางการเรียน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบ
แสดงตัว กับสัมฤทธิผลทางการเรียน
2. เพื่อศึกษาสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ
เก็บตัวและแบบแสดงตัว
3. เพื่อศึกษาสัมฤทธิผลทางการเรียนของเพศชายและเพศหญิงที่มี
บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว

สมมุติฐานของการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิผล
ทางการเรียน
2. นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีสัมฤทธิผลทางการเรียนแตกต่าง
กันกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว
3. นักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีสัมฤทธิผลทางการเรียน
แตกต่างกันกับนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว
4. นักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีสัมฤทธิผลทางการเรียน
แตกต่างกันกับนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชาย-หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2521 โรงเรียนศรีธรรมาภรณ์ และโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย จังหวัดสมุทรสงคราม อายุระหว่าง 15 - 17 ปี จำนวน 160 คน
2. ลักษณะบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว และแสดงตัวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้แบบทดสอบ M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory) เป็นเครื่องมือในการวัด
3. สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในการวิจัยครั้งนี้ ใช้คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนตลอดปี ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2520 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

คำจำกัดความ

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว ที่วัดได้จากแบบทดสอบบุคลิกภาพ M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory)

บุคลิกภาพแบบเก็บตัว หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ชอบเก็บตัว เป็นคนเงียบ แยกตัวจากคนอื่น ชอบอ่านหนังสือมากกว่าจะสนทนากับเพื่อน ทำอะไรเต็มใจด้วยความระมัดระวังและมักมีแผนการล่วงหน้า เจริญระเบียบ เป็นคนขี้อาย

ไม่ชอบความตื่นเต้น ความคุมอารมณ์ไม่ใคร่แสดงอารมณ์ความรู้สึก อาจมองโลกในแง่ร้าย ให้ค่านิยมกับจริยธรรมสูง

ในการวิจัยนี้ บุคลิกภาพแบบเก็บตัว หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถาม M.P.I. คำ ตั้งแต่ 8 ถึง 22 คะแนน

บุคลิกภาพแบบแสดงตัว หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ชอบเข้าสังคม ชอบสังสรรค์ มีเพื่อนมาก ไม่ชอบอ่านหนังสือหรือศึกษาโดยลำพัง ชอบกิจกรรมที่ให้ความตื่นเต้น ชอบสนุกสนานร่าเริง ชอบการเปลี่ยนแปลงไม่จำเจ มองโลกในแง่ดี และเป็นคนแสดงอารมณ์และความรู้สึกเปิดเผย มีแนวโน้มที่จะก้าวร้าวและดูว่าไม่ควบคุมอารมณ์

ในการวิจัยนี้ บุคลิกภาพแบบแสดงตัว หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถาม M.P.I. สูง ตั้งแต่ 31 ถึง 42 คะแนน

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ และความสำเร็จในการเรียน ซึ่งแสดงออกให้เห็นโดยคะแนนสอบ สำหรับการวิจัยนี้ หมายถึงระดับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนตลอดปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2520 ที่ได้จากการวัดผลตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนอยู่จริงของโรงเรียนศรีราชาสมุทร และโรงเรียนอัมพรวิทยาชัย

โรงเรียนรัฐบาลสหศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนรวมกัน และเป็นโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการตั้ง และดำรงอยู่ด้วยงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ประโยชน์ของการวิจัย /

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัวและนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีผลต่อการเรียนหรือไม่ อันจะเป็น ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนได้เข้าใจตัวผู้เรียนยิ่งขึ้น และจัดสภาพ การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของนักเรียน และเป็นประโยชน์ทาง คำนวณแนะแนวที่จะปรับปรุงบุคลิกภาพที่เหมาะสมให้กับนักเรียน
2. เพื่อมีโอกาสได้นำเครื่องมือวัดบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดง ตัวมาใช้ได้เป็นประโยชน์เพื่อการค้นคว้า และเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพของ นักเรียนต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย